

การพัฒนาศักยภาพผู้นำในการสร้างเสริมกระบวนการพัฒนาสุขภาพ แบบองค์รวมของผู้สูงอายุในชุมชน

ดวงฤดี ลาคุชะ DN.*

ทศพร คำผลศิริ PhD.(Nursing)**

กนกพร สุคำวัง PhD.(Nursing)***

โรจน์ จินตนาวัฒน์ PhD.(Nursing)***

บทคัดย่อ : การศึกษาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research) นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาพยาบาลให้เป็นผู้นำในการสร้างเสริมกระบวนการพัฒนาสุขภาพแบบองค์รวมของผู้สูงอายุในชุมชน และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการสร้างสุขภาพแบบองค์รวมของผู้สูงอายุในชุมชน ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย นักศึกษาพยาบาล ระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอาสาสมัคร แกนนำผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุที่อาศัยในชุมชนทั้งสิ้น 26 แห่ง การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการประชุมกลุ่ม ระดมสมอง การสะท้อนคิด และสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและสร้างข้อสรุป

ผลการศึกษา พบว่า หลังจากเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาพยาบาลมีศักยภาพของการเป็นผู้นำในการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนรวม 9 สมรรถนะ ได้แก่ 1) การจัดการการดูแล 2) ให้การดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ป่วยสูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพซับซ้อน 3) ประสานงานกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ในชุมชน 4) เสริมสร้างพลังอำนาจและสอนแก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย 5) ให้คำปรึกษาด้านสุขภาพแก่ชุมชนและผู้สูงอายุ 6) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 7) สามารถตัดสินใจเชิงจริยธรรม 8) ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ และ 9) ประเมินผลลัพธ์ ส่วนกระบวนการเรียนรู้ของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการสร้างสุขภาพแบบองค์รวมของผู้สูงอายุในชุมชน ประกอบด้วย การวิเคราะห์สถานการณ์จริงด้วยตนเอง การค้นพบการแก้ไขปัญหาพร้อมกันการเตรียมการ และการร่วมคิด ร่วมทำด้วยความเต็มใจ ผลการศึกษาครั้งนี้ยังได้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงของพยาบาลที่ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

วารสารสภาการพยาบาล 2554; 26 (ฉบับพิเศษ) 59-69

คำสำคัญ : ผู้นำ สุขภาวะแบบองค์รวม ผู้สูงอายุ

*รองศาสตราจารย์ สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

** อาจารย์ สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Development of Leader's Potential in Holistic Health Promotion Process of Aging in the Community

Duangruedee Lasuka DN.*

Totsaporn Khampolsiri PhD.(Nursing)**

Khanokporn Sucamvang PhD. (Nursing)***

Rojanee Chintanawat PhD.(Nursing)***

Abstract : The main objective of this participatory action research was to develop the potential of nursing students to be leaders in holistic health the formation of the process of holistic health development for the elderly in the community and to improve the learning process of the stakeholders of the holistic health development for the elderly in the community. The research subjects included graduate nursing students majoring in elderly care, subdistrict administrative organization officials, public health officials, volunteers, elderly mainstays and elderly people, all from a total of 26 communities. The data were collected by means of group meetings, brainstorming, reflective thinking and interviews. The quantitative data were analyzed in terms of mean values, whilst the qualitative data were analyzed using content analysis and inductive methods.

The research shows the following results. Firstly, after participating in the activity, the nursing students developed 9 areas of advanced community elderly care, namely, 1) health care management; 2) health care for elderly people with complications; 3) coordination with the communities' stakeholders; 4) empowering and teaching the stakeholders; 5) provision of health-related counsel for the communities and elderly people; 6) change inducement leadership; 7) ethics-oriented decision-making power; 8) application of empirical evidence; and 9) outcome assessment. Secondly, the bodies of knowledge formed by the stakeholders of holistic health development for the elderly in the community included 1) independent analysis of real situations; 2) discovery of mutually developed solutions to problems; 3) preparation; and 4) willingness to cooperate in the brainstorming and operating processes. Most importantly, the outcome of this research served as a basis for the development of teaching and learning methods conducive to the improvement of advanced nursing competence in community elderly care.

Thai Journal of Nursing Council 2011; 26 (special issue) 59-69

Key words: Leaders, Holistic health, Elderly

*Associate Professor, Faculty of Nursing Chiang Mai University

**Instructor, Faculty of Nursing Chiang Mai University

***Assistant Professor, Faculty of Nursing Chiang Mai University